

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічного факультет
Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіки

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)
ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ**

(назва навчальної дисципліни)

ОПІ Початкова освіта

Рік навчання **2025-2026**, семестр **7**

Форма навчання (*денна, заочна*)

Галузь знань

А «Освіта»

Спеціальність

А3 «Початкова освіта»

Перший (бакалаврський) рівень
вищої освіти

**Кафедра
та викладач**

Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіки

Викладач: Коваль Тетяна Василівна

Лінк на профіль викладача на сайті факультету чи у Google Scholar : <https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/pro-kafedru-pmpn#koval-tv>

E-mail: t.v.koval@npu.edu.ua

Лінк на курс в MOODLE: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=8521>

**I. Основна
мета/цілі навчання**

Мета вибіркового освітнього компоненту полягає у розкритті теоретичних основ організації психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі**

Навчальна дисципліна **вибіркова**
Цикл **професійної підготовки**

**III. Обсяг
навчальної
дисципліни**

	Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Кількість кредитів	6	6
Загальна кількість годин	180	180
Лекційні заняття	30	10
Семінарські/практичні заняття	36	14
Самостійна робота	114	156

IV. Короткий зміст

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП

Тема 1.1. Інклюзивна освіта в Новій українській школі: сутність, головні завдання і принципи.

1. Сутність інклюзивної освіти.
2. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання.
3. Головні завдання та принципи розвитку інклюзивної освіти в НУШ.
4. Проблеми стихійного інтегрування дітей з особливими потребами в освітній простір України.
5. Універсальний освітній дизайн в інклюзивній освіті.

Тема 1.2. Роль асистента вчителя в класі з інклюзивним навчанням: основні функції і завдання, форми співпраці.

1. Ролі та функції асистента вчителя в класі з інклюзивним навчанням.
2. Основні компетенції, якими повинен володіти асистент вчителя.
3. Побудова ефективних взаємовідносин між педагогом та його асистентом. Значення, сутність та моделі спільного викладання.
4. Ведення документації асистентом вчителя.

Тема 1.3. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

1. Основні завдання команди психолого-педагогічного супроводу.
2. Склад команди психолого-педагогічного супроводу.
3. Організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу.
4. Асистент дитини як відповідальний за соціальний супровід дитини.

Змістовий модуль 2. Організація та психолого-педагогічний супровід різних категорій дітей з ООП

Тема 2.1. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

1. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами як документ реалізації освітньої траєкторії.
2. Технологія розробки індивідуальної програми розвитку.
3. Етапи виконання індивідуальної програми розвитку.
4. Індивідуальний навчальний план.

Тема 2.2. Диференційоване викладання як засіб задоволення навчальних потреб усіх учнів.

1. Диференційоване викладання в інклюзивному класі.
2. Взаємозв'язок диференційованого викладання та оцінювання.
3. Планування процесу оцінювання для подальшого диференційованого викладання.
4. Портфоліо як технологія якісного оцінювання навчальних досягнень.
5. Облікове портфоліо вчителя інклюзивного класу початкової школи.
6. Портфоліо учня інклюзивного класу.

Тема 2.3. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

1. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору.

2. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями слуху.
3. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовлення.
4. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
5. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.
6. Психолого-педагогічний супровід дітей з розладами аутистичного спектру.
7. Психолого-педагогічний супровід дітей з затримкою психічного розвитку.
8. Психолого-педагогічний супровід дітей зі складними порушеннями розвитку.

Тема 2.4. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП вдома.

1. Партнерство між родиною і школою як необхідна передумова успішної інклюзії.
2. Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей.
3. Права батьків дитини з ООП.
4. Правила зарахування дитини з ООП до закладів освіти.

V. Результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

№	Результати навчання	Компетентності
1	ПР-01 Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.	ЗК-4. Здатність працювати в команді. СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.
2	ПР-10 Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.	СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.
3.	ПР 14 Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.	СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

4.	ПР 15 Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.	СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.
5.	ПР 16 Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.	ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

VI. Порядок і критерії оцінювання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 1.3	Тема 2.1	Тема 2.2	Тема 2.3	Тема 2.4.	МКР		
10	15	15	10	10	15	15	10	100	100

Розрахунок рейтингових балів за видами контролів (Денна ф.н.)

№ п/п	Види діяльності	Коефіцієнт (вартість) виду	Кількість робіт	Результат
1	Практична робота на заняттях (усні відповіді, тести)	5	7	35

2	Самостійні роботи / лабораторні роботи / участь у вебінарах/тренінгах, що відповідають тематиці даного курсу*	5	7	35
3	Модульні контрольні роботи	10	1	10
4	Тестування	10	2	20
Підсумковий рейтинговий бал				100

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного та модульного контролів (Заочна ф.н.)

№ п/п	Види діяльності	Коефіцієнт (вартість) виду	Кількість робіт	Результат
1	Практична робота на заняттях (усні відповіді, тести)	5	5	25
2	Самостійні роботи / участь у вебінарах/тренінгах, що відповідають тематиці даного курсу*	5	7	35
3	Модульні контрольні роботи	10	1	10
4	Тестування	10	3	30
Підсумковий рейтинговий бал				100

VII. Політика курсу

*Здобувачу можуть зараховуватися бали за неформальну освіту (участь у професійних семінарах, вебінарах, тренінгах тощо) з відповідних тем курсу (замість окремих видів практичної чи самостійної роботи з курсу). Для цього студент має представити сертифікат учасника і підготувати короткий звіт-аналіз опрацьованих питань.

Важливі зауваги щодо оцінювання!

Якщо навчальна дисципліна завершується екзаменом, максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати протягом семестру - 60. Максимальна кількість балів за екзамен – 40. Разом – 100 балів.

*До початку заліково-екзаменаційної сесії (якщо вивчення навчальної дисципліни завершується екзаменом) здобувач повинен набрати мінімум **35 балів**. Цей бал не означає зарахування, він просто дає здобувачеві право скласти екзамен. Якщо здобувач не отримав 35 балів, у наступному семестрі він проходить ці навчальні дисципліни повторно на платній основі.*

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота та правильність розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення, впевненість та аргументованість, використання у відповіді посилань на інформацію з основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників та інших методичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння та самостійні оцінні судження, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота та правильність розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати самостійні висновки, ступінь сформованості практичних умінь, досвід творчої та

пошукової діяльності, акуратність оформлення письмової роботи.

Рівні відповідності критеріям

Високий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових та творчих проєктах. Виконав усі практичні / самостійні завдання правильно та ґрунтовно. Демонструє здатність пов'язувати теоретичні знання з курсу з практичним досвідом професійної діяльності.

Достатній рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності. Уміння продуктивні, проте без вияву творчості. Здатен працювати самостійно, проте допускає неточності.

Середній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни в повному обсязі, але його знання містять неточності та помилкові судження, уміння проявляються на репродуктивному рівні. Здобувач не може сформулювати самостійні оцінні судження та висновки.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово, частково. При виконання практичних завдань допускає помилки та потребує допомоги викладача чи колег-студентів.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні, демонструє фрагментарні знання, не може самостійно викласти більшість практичних завдань. Виконав частину практичних / самостійних завдань з суттєвими помилками та недоліками.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, ґрамотно висловлювати думку, практичні уміння не сформовані; **0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.** Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом, змістом курсу не оволодів.

**VIII. Основні
інформаційні
ресурси**

1. Будник О. Педагогічний супровід інклюзивної освіти. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 220 с.
  2. Дмитренко К. А. Працюємо з «особливою» дитиною у «звичайній» школі / К. А. Дмитренко, М. В. Коновалова, О. П. Семиволос. – Харків: Основа, 2018. – 120 с.
  3. Інклюзивна освіта в Україні: шляхи від теорії до практики: реком. бібліогр. покажч. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наукова бібліотека; уклад. Л. Г. Айдарова; відп. ред. О. Г. Коробкіна — Харків : ХНПУ, 2017. – 57 с.
  4. Каплієнко А. І. Командна робота в умовах інклюзії: термінологічний аспект. Tendenze attuali della moderna ricerca scientifica: derSammlung wissenschaftlicher Arbeiten «ΛΟΓΟΣ» zu denMaterialien der internationalen wissenschaftlich-praktischenKonferenz (B. 4), 5. Juni, 2020. Stuttgart, Deutschland:Europäische Wissenschaftsplattform. С. 55–56.
  5. Кобильченко В. В. Теоретичні основи психолого-педагогічного супроводу молодших школярів з порушеннями зору: монографія. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. 367 с.
  6. Колупаєва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
  7. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник. За заг. ред. М. А. Порошенко та ін. Київ: 2018. 252 с.
  8. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство «Україна» , 2019. 300с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzivne-navchannya/posibniki /inkluziyavnz. pdf>
  9. Психологічний супровід інклюзивної освіти : [метод. рек.] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.
  10. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. Укладач Скрипник Т., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.
  11. Освіта дітей з особливими потребами / Сайт МОН України [Електронний ресурс]. URL: <http://mon.gov.ua>
  12. Сайт з інклюзивної освіти дітей з особливими потребами в Україні. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.education-inclusive.com/>
-

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки
Протокол № 5 від 6 лютого 2025 року*
